

Literatura

AMČR: Záznam M-202403122 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202403122>.
 Šmíd, M. 2012: Sídliště ze starší doby bronzové v průmyslové zóně u Holešova. *Pravěk. Nová řada* 20, 15–38.

Summary

During the expansion of the Holešov industrial zone in the cadastral area of Holešov (Kroměříž District), several features from the Early Bronze Age were excavated, belonging to the previously explored settlement in the 'U Větráku' field (Fig. 9).

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Hulín (okr. Kroměříž)

„Nivky“.

Střední doba bronzová. Sídliště. Průzkum detektorem kovů.

AMČR: M-9002599A.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Dne 25. února 2025 student archeologie na Univerzitě Palackého v Olomouci, A. Vybíralík v rámci preventivní archeologie nalezl při detektorové prospekci bronzovou jehlicí s hřebíkovitou hlavicí typu Bedihošť (Říhovský 1979) a předal ji muzeu Kroměřížska. Rozměry: délka činí 101 mm, max. $\varnothing$ hlavičky 14 mm, max. $\varnothing$ krčku činí 7 mm (obr. 10). Jde o typ charakteristický pro středodunajskou mohylovou kulturu střední doby bronzové (B B1 – C2), tento typ však pravděpodobně náleží do stupně B C. Typ Bedihošť je charakteristický hřebíkovitou nebo pečetičkovou hlavicí a tělem zdobeným jemným rýhováním, v tomto případě dvěma svazky po třech rýhách, v některých případech s otvorem v krčku, jako u tohoto exempláře (Fojtík 2015). Tento typ je znám jen v několika kusech: 1. Bedihošť – bez bližší lokalizace, 2. Bedihošť – cukrovar, 3. St. Margarethen (Rakousko), 4. Vícov. Na povrchu bylo na několika místech provedeno měření pomocí XRF 3x, hodnoty byly zprůměrovány, je uvedena i směrodatná odchylka (SO): Cu (49,67 %; SO 19,25 %), Sn (24,07 %; SO 15,22 %), Si (15,56 %; SO 13,37 %), P (7,02 %; SO 7,02 %), Al (4,06 %; SO 4,06 %), Ni (2,85 %; SO 0,89 %), Fe (1,95 %; SO 1,31 %),

Obr. 10. Hulín. Jehlice s hřebíkovitou hlavicí typ Bedihošť. Foto A. Vybíralík.

Fig. 10. Hulín. Pin with a nail-shaped head, Bedihošť type. Photo by A. Vybíralík.

Sb (0,53 %; SO 0,40 %), Au (0,51 %; SO 0,10 %), Ti (0,43 %; SO 0,23 %), Ag (0,35 %; SO 0,15 %), Zn (0,12 %; SO 0,00 %), Pb (0,08 %; SO 0,03 %), Sr (0,04 %; SO 0,01 %), Co (0,02 %; SO 0,03 %). Na základě tohoto měření bylo konstatováno, že jehlice je vyrobena z bronzů.

Literatura

AMČR: Záznam M-9002599A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002599A>.
 Fojtík, P. 2015: *Mohylová kultura střední doby bronzové na Prostějovsku I. Katalog nálezů - svazek první*. Pravěk. Supplementum 30. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.
 Říhovský, J. 1979: *Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet*. Prähistorische Bronzefunde XIII(5). München: Beck.

Summary

On 25 February 2025, a pin with a nail-shaped head of the Bedihošť type (Fig. 10) was discovered during a metal detector survey in the 'Nivky' field (Hulín cadastral area, Kroměříž District) and was subsequently donated to the Museum of the Kroměříž Region. It is dated to the Middle Danube Tumulus culture, most probably phases B and C. The artefact is one of only a few such finds known mainly from Moravia.

Adam Vybíralík, Martin Golec, Lukáš Kučera

Kojetín (okr. Přerov)

Kojetín 1; „U Křenovické lávky“, parc. č. 7330/54–7330/67.

Slezská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

AMČR: M-202501912.

Lokalizace: WGS-84: 49.3379167N, 17.2721667E; 49.3379722N, 17.2742778E

Archeologická lokalita Kojetín 1 v trati „U Křenovické lávky“ byla zkoumána v rámci záchranného archeologického výzkumu vyvolaného výstavbou nové železniční trati, realizovaného v rámci projektu „Modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín“. Celá stavba o délce 9 579 m byla rozdělena do 12 úseků, v nichž byly identifikovány archeologické situace a které byly vymezeny k archeologickému průzkumu. Lokalita Kojetín 1 byla spolu s lokalitami Kojetín 2 a Kojetín 3 vyčleněna v rámci přibližně 1200 m dlouhého úseku 12. Výzkum lokality probíhal v období od konce dubna do konce října 2025.

Lokalita se nachází na jihovýchodním okraji Prostějovské pahorkatiny, při okraji mírného, jižně orientovaného svahu klesajícího k údolí řeky Hané. Geologické podloží je zde tvořeno sprašovými hlínami a písčito-hlinitými sedimenty, zatímco prostor nivy vyplňují fluvialní uloženiny.

V současnosti je okolní území využíváno převážně k zemědělským účelům, přičemž je patrné, že část dnešních polí byla ještě v nedávné minulosti využívána jako pastviny. Tato skutečnost souvisí s konfigurací terénu – mírným svahem, do něhož se místy zařezává záplavové údolí řeky Hané.

Archeologické situace byly zachyceny především na sprašových výběžcích, místy však zasahovaly až k hraně nivy zanesené fluvialními usazeninami řeky Hané.

Lokalita Kojetín 1 byla ze západní strany vymezena údolím bezjmenné vodoteče, která ji oddělovala od lokality Kojetín 3 ležící v trati „Babiny“. Hraniční bod obou lokalit je vymezen souřadnicemi WGS-84: 49.3379167N, 17.2721667E. Osídlení na východní straně lokality se opíralo o hranici „bažiny“, tedy vrstvy fluvialních usazenin, vymezené souřadnicemi WGS-84: 49.3379722N, 17.2742778E. Nadmořská výška lokality je 196,5–197,5 m. Celková

délka lokality Kojetín 1 činila přibližně 180 m, přičemž její šířka byla dána trvalým zábořem stavby a dosahovala zhruba 35 m.

Na zkoumaném úseku bylo identifikováno celkem 419 archeologických objektů sídlištního charakteru. Datování objektů spadá především do pozdní doby bronzové, konkrétně k nositelům slezské skupiny kultury lužických popelnicových polí. Osídlení z pozdní doby bronzové zde navazovalo na méně výrazný mladobronzový substrát a pokračovalo do starší doby železné. Přesné datování jednotlivých objektů bude možné až po laboratorním zpracování materiálu.

Mezi zkoumanými objekty převažovaly běžné sídlištní objekty – zásobnice, síla a menší jámy různých tvarů. Většina objektů měla kruhový půdorys s přímými nebo převýšenými stěnami, s průměrem ústí 1,5–2 m a hloubkou do 1,2 m od úrovně podloží.

Objevily se však i rozměrnější jámy, mezi nimiž vynikalo několik objektů svými výraznými rozměry. Dva z těchto objektů se nacházely na východním okraji sídliště. Kruhové půdorysy těchto jam měly průměr cca 2,6 m a hloubka měřená od úrovně podloží dosahovala 2 m. Třetí síla v západní části výzkumu bylo hluboké pouze 1,5 m od úrovně podloží, avšak jeho průměr činil přibližně 3,5 m. Poslední z hlubokých objektů se nacházel u severního profilu plochy; rozměry této jámy činily 2 m na šířku a 1,6 m na hloubku měřenou od úrovně podloží, resp. 2 m od spodní hrany ornice.

Sporadicky se na ploše výzkumu objevovaly sloupové jamky, které jen výjimečně vytvářely náznak liniového uspořádání, jež by bylo možné interpretovat jako zbytky pravidelných nadzemních konstrukcí. Za relikty nadzemní struktury lze bez pochyb považovat pozůstatky halové stavby orientované SZ–JV, z níž se dochovaly žlábkové severovýchodní, jihozápadní a kratší jiho-východní stěny. Šířka stavby činila přibližně 8 m a dochovaná délka přesahovala 17 m. Stáří stavby nelze kvůli absenci datujících artefaktů spolehlivě určit. Zvláštní pozornost si zaslouží tři více než metr hluboké polozemnice objevené na východním okraji sídliště. Tyto objekty měly délku přibližně 3 m a šířku kolem 2,5 m. Na jejich dnech byly zjištěny vždy dvě sloupové jamky, umístěné u kratších stěn objektů.

Z výplní objektů slezské kultury pochází velmi bohatý keramický materiál, který představuje celou škálu keramické produkce závěru doby bronzové. Velmi četné jsou rovněž nálezy mazanice a zvířecích kostí. Zvláštní pozornost si zaslouhují menší miskovité tyglíky určené k odlévání bronzových artefaktů (obr. 11), většinou rozbité a deformované působením vysokých teplot, a dále fragmenty kamenných licích forem (obr. 12), které svědčí o místní produkci bronzů. Z bronzových nálezů jsou zastoupeny především jehlice s různě tvarovanými hlavicemi, zejména s hlavicí vázic-kovitou a s hlavicí rozklepanou a stočenou do ouška. Většinou se však dochovaly pouze jejich fragmenty různé velikosti. Dále byly nalezeny bronzové jehly s očkem a také bronzová sekerka s tulejí a ouškem. Pozoruhodným objevem byl prsten stočený do kruhu z jednoho kusu bronzového pásu o šířce 7 mm a tloušťce 1 mm.

Mezi zajímavé objevy patří relikty postmortálních praktik, které byly zachyceny v šesti objektech. Do objektu 61 byly uloženy dva nekompletní lidské trupy s lebkami, a navíc ještě jedna samostatná lebka. V objektu 164 byla objevena jedna kostra. Dvě lebky a několik dlouhých kostí bylo nalezeno v objektu 311. Osamělá lebka byla odkryta v objektu 376. Odlišná situace byla zaznamenána v objektu 356, kde byly objeveny buď celé lebky, nebo jejich části a několik dlouhých kostí. Poněkud jinak se prezentoval také nálež z objektu 294. Na dně mělké jámy byl odkryt kruh volně pohozených kostí, přičemž se jednalo o promíchané lidské a zvířecí ostatky. Počet jedinců, jejichž kosti se zde nacházely, určí teprve antropologická analýza.

Další identifikovanou archeologickou složkou na lokalitě byly nálezy z doby římské (viz oddíl Doba římská).

Obr. 11. Kojetín – „U Křenovické lávky“. Zlomky tyglíků. Foto A. Šindlerová.

Fig. 11. Kojetín – ‘U Křenovické lávky’. Fragments of crucibles. Photo by A. Šindlerová.

Obr. 12. Kojetín – „U Křenovické lávky“. Odlévací formy – kadluby. Foto A. Šindlerová.

Fig. 12. Kojetín – ‘U Křenovické lávky’. Stone casting moulds. Photo by A. Šindlerová.

Literatura

AMČR: Záznam M-202501912 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501912>.

Summary

At the archaeological site of Kojetín 1 (Přerov District), in the ‘U Křenovické lávky’ field, a total of 419 settlement features were identified within an area approximately 180 m long and 35 m wide. The vast majority of these features date to the Late Bronze Age and are associated with the Silesian group of the Lusatian Urnfield culture, although finds from the Early Iron Age were also recorded. The features consisted primarily of typical settlement pits, including storage pits and silos, as well as larger features, post holes, the remains of an above-ground hall-type structure, and three semi-sunken huts. A rich assemblage of finds was recovered from the feature fills, particularly pottery, daub, and animal bones. Of particular significance is the evidence for local bronze working, represented by crucibles (Fig. 11) and fragments of stone casting moulds (Fig. 12), as well as bronze artefacts. Human skeletal remains discovered in several features are also noteworthy and have been interpreted as evidence of specific post-mortem practices.

Arkadiusz Tajer